

Datum
2023-11-30
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2023-4528

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss gällande Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar med särskilt fokus på barn och ungas uppväxtvillkor STK-2023-137

Funktionsstödsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden är positiv till intentionen i förslaget och de arbetsätt som möjliggör att staden gemensamt kraftsamlar och skapar en tydlighet och helhetsbild över arbetet med lokal utveckling. Nämnden betonar vikten av att koppla på befintligt och närliggande arbete och samverkansformer till strukturen samt att lära av tidigare liknande utvecklingsarbeten. Nämnden föreslår MKB som kandidat för den samordnande rollen för arbetet, men menar att stadskontoret har en viktig roll i förhållande till sitt nuvarande uppdrag inom området.

Yttrande

Stadskontoret har tagit fram ett förslag på hur Malmö stad kan bedriva arbetet kring såväl hållbar lokal utveckling som insatser i form av ett områdeslyft. Funktionsstödsnämnden kommenterar förslaget utifrån stadskontorets remissfrågor och lämnar även avslutningsvis övriga synpunkter på förslaget.

Hur ser er nämnd/bolag på möjligheterna i den föreslagna modellen på samordningsstruktur?

Funktionsstödsnämnden är positiv till intentionen i förslaget, där hela staden genom samverkan och kraftsamling kan stärka och främja lokal utveckling och hållbara arbetsätt. Det är vidare fördelaktigt att arbetet ska ha en tydlig koppling till förvaltningarnas och bolagens grunduppdrag. Nämnden vill även lyfta vikten av att arbetet sker långsiktigt i stadens ordinarie processer och inte bedrivs i projektform.

Arbetsätt

Funktionsstödsnämnden är positiv till arbetets utgångspunkt att de fysiska och sociala perspektiven hör ihop, och ansatsen att stadens arbete med kommunfullmäktigemålen och Agenda 2030 ska fångas upp i arbetet med hållbar lokal utveckling. Nämnden vill här önska

att dessa kopplingar förtydligas framöver, då det i dagsläget inte är helt tydligt hur det systematiska arbetet med Agenda 2030 är strukturerat.

Arbetet med hållbar lokal utveckling föreslås utgå från de 14 geografiska statistikområden (GeSo) som identifierats och indelats inom ramen för CTC (Communities That Care). Funktionsstödsnämnden instämmer i detta förslag. Vidare lyfts i ärendet att det redan idag finns uppbyggda strukturer för samverkan i olika delar av stadens organisation och geografi, som kan utgöra basen i en lokal utvecklingsorganisation. Det beskrivs att hänsyn även måste tas till andra sammanhang, formationer och gränsöverskridande samarbeten. Nämnden instämmer i detta och menar att det är centralt att redan befintligt arbete och samverkansformer inom lokalt arbete, som exempelvis CTC, integreras i arbetet med hållbar lokal utveckling. Det är viktigt att strukturen för detta ses över i ett tidigt skede. Nämnden menar att det är viktigt att skapa tydlighet i vad som redan pågår för att inte konkurrera med insatser eller skapa parallella processer kring liknande tematik eller geografi. Det vore därför önskvärt med en scanning om vilka arbeten, samverkansforum och liknande som pågår i Malmö för att veta hur arbetet med lokal utveckling kan docka i dessa på ett klokt sätt.

Funktionsstödsnämnden vill här också lyfta slutrapporten från Tillväxtkommissionen som fokuserade på en hållbar och inkluderande tillväxt. I denna rapport presenterades många åtgärdsförslag inom bland annat arbetsmarknad, utbildning och kommunal verksamhet och organisation som är relevanta för arbetet med hållbar lokal utveckling, och som med fördel hade kunnat integreras med arbetet. Nämnden vill därför lyfta behovet av att se över Tillväxtkommissionens åtgärdsförslag med möjligheten att koppla på insatserna inom lokal utveckling utifrån de områdena och förslagen. Utöver åtgärdsförslagen redovisar rapporten även olika bakomliggande faktorer som kan medföra att barn hamnar i utanförskap eller riskerar att hamna i utanförskap, underlag som är högst relevant att lyfta in i arbetet med lokal utveckling och barn och ungas uppväxtvillkor.

Vidare menar nämnden att även tidigare genomförda samverkansformer och närliggande utvecklingsarbeten behöver tas in i arbetet för lärdomar och erfarenheter. Ett exempel är samverkansinitiativet Malmö Tillsammans som bedrevs under åren 2021-2023 och var ett samarbete mellan staden, civilsamhället, näringslivet och Malmöborna. Nämnden menar att utvärderingarna från denna samverkansform, och andra arbeten såsom områdesprogrammen och Malmökommissionen, är centrala att ha med i stadens arbete med lokal utveckling och områdeslyft, och att lära av den kunskapen som skapades där.

Struktur

I ärendet föreslås en samverkansplattform med representation från förvaltningar och bolag samt näringsliv och civilsamhälle, och fungera som en gemensam yta för kraftsamlande insatser och områdeslyft. Funktionsstödsnämnden menar att en viktig fråga att ha med i det fortsatta arbetet är representation, då Malmös civilsamhälle har en stor och blandad bredd och det är viktigt att inte enbart några få av denna bredd är med i samverkansplattformen.

Funktionsstödsnämnden vill här även framhålla vikten av att civilsamhället involveras i ett så tidigt skede som möjligt. Detta då civilsamhället har god kännedom om de lokala utmaningarna och ett brett nätverk i närområdena, men även utifrån att det inte är säkert att dessa aktörer, näringsliv och Malmö stads organisation delar samma bild eller utmaningar. Det är därför centralt att alla berörda aktörer deltar i förarbetet och tidiga diskussioner för att arbetet ska landa rätt från början och att kommande insatser riktas rätt. Med fördel bör arbetet med hållbar lokal utveckling kopplas till Malmöandan och den struktur som tagits fram för att främja kontinuerlig dialog mellan civilsamhälle och kommunen och bidra till hållbarhet och långsiktighet i stödet till idéburna organisationer.

Även i detta sammanhang vill nämnden lyfta de åtgärdsförslag som togs fram i Tillväxtkommissionen, specifikt de under avsnittet kommunal verksamhet och organisation. I åtgärdsförslaget ”Utveckla samverkan över förvaltningsgränserna inom Malmö stad” framgår att många utmaningar har sin utgångspunkt i stuprörspromblematik och att flera stora utvecklingsfrågor spänner över flera nämnders och förvaltningars uppdrag – en liknande beskrivning återfinns i ärendet gällande lokal utveckling. Nämnden önskar här en tydlighet i hur arbetet med Tillväxtkommissionen kan kopplas samman med lokal utveckling och befintligt utvecklingsarbete inom närliggande områden.

Samordningsansvar

Stadskontoret har genomfört en analys över vilken parametrar som behöver finnas på plats för att en organisation ska ha förmåga att leda och samordna arbetet med hållbar lokal utveckling. Funktionsstödsnämnden anser dessa parametrar bra, men saknar en parameter som beskriver själva samordningskompetensen.

Ekonomi

I ärendet framgår att arbetet ska ske inom förvaltningars och bolags befintliga budget vilket troligen kommer att innebära att prioriteringar av resurser blir nödvändiga. Funktionsstödsnämnden vill skicka med att resurserna kopplade till arbetet med lokal utveckling blir på en rimlig nivå, och att nämndernas och bolagens budgetar utformas i enlighet med vad som förväntas utifrån arbetet. Då förslaget i nuläget inte är tillräckligt konkret för att beräkna kostnader, instämmer funktionsstödsnämnden i stadskontorets bedömning att det behöver genomföras en fördjupad analys kring resursbehov och finansieringsmöjligheter.

Vilken nämnd eller bolag ser ni bör få den samordnande rollen för arbetet med hållbar lokal utveckling i de 14 geografiska områdena?

Utifrån de parametrar som stadskontoret föreslår menar funktionsstödsnämnden att MKB är en lämplig kandidat för samordningsansvaret. MKB har redan en stark lokal närvaro i stora delar av staden och de föreslagna geografiska områdena, och har ett strategiskt och operativt arbete med social hållbarhet i en lokal kontext. Nämnden vill även lyfta att stadskontoret har en viktig roll utifrån sin samordnande funktion i staden samt utifrån att det stadsövergripande arbetet med hållbarhet, lokal utveckling och trygghet idag är organiserat i

stadskontoret. Nämnden vill här lyfta möjligheten till ett delat samordnaruppdrag mellan dessa två förvaltningar och bolag. Om samordnarrollen ska innehas av en (1) förvaltning eller bolag som MKB, behöver kopplingarna mellan stadskontorets roll och MKB:s roll tydliggöras.

Finns det särskilda områden, geografiska eller tematiska, som ni anser vara viktiga för de kraftsamlande insatserna? Hur kan stadens nämnder/förvaltningar bidra i detta arbete?

I ärendet presenteras ett förslag på stadsövergripande index för områden med socioekonomiska utmaningar. Detta index består av de fyra dimensionerna delaktighet, utbildning, ekonomi och boende med tre tvärsektorielementa indikatorer för respektive dimension. Funktionsstödsnämnden är positiv till att förslaget innehar en mätbarhet som gör att arbetet kan följas och som kan ingå i analysen kring var kraftsamlande insatser behöver sättas in eller vilka tematiska områden som kan vara aktuella.

Nämnden menar dock att nuvarande index och indikatorer hade behövt ses över för att säkerställa att de fångar kärnan i arbetet och blir så träffsäkra och rättvisande som möjligt. En frågeställning nämnden har är hur nedbrytbarheten av indikatorerna ser ut, det vill säga om indikatorerna kan/kommer brytas ned utifrån exempelvis kön, ålder eller på annan gruppnivå. Några exempel är om utbildningsindikatorerna även innefattar elever inom den anpassade grund- och gymnasieskolan och om delaktighetsindikatorerna kan brytas ned för olika grupper såsom personer med funktionsnedsättning och utan.

Nämnden menar också att för att statistiken/resultatet ska bli så träffande som möjligt finns det behov av att utveckla indexen med fler indikatorer. Områden som är relevanta som index/indikatorer och för sammanhanget är exempelvis trygghet, tillit, hälsa och ett större fokus på barn och unga.

Det är här viktigt att förvaltningarna kan bidra med den kunskap de har utifrån sina respektive uppdrag, och vara med och utveckla indikatorerna. Funktionsstödsnämnden vill här understryka vikten av ett funktionsrättsperspektiv i arbetet med hållbar lokal utveckling. Personer med funktionsnedsättning har generellt sett sämre levnadsvillkor och sämre möjligheter att delta i samhällslivet än övriga befolkningen. Likaså har barn och unga med funktionsnedsättning generellt sett sämre livsvillkor än barn och unga utan funktionsnedsättning. Indikatorer, rapporter och utredningar som ligger till grund för geografiska, tematiska eller kraftsamlande insatser behöver lyfta en bredd av behov för att spegla stadens invånare. Nämnden vill framhålla att funktionsnedsättning som variabel därför ska vara en självklar del i statistik och analys inom lokal utveckling.

Vilka pågående processer inom er nämnds/bolags ansvarsområde idag skulle passa in i beskriven organisering och arbetssätt kring hållbar lokal utveckling respektive kraftsamlande insatser?

Funktionsstödsnämnden ansvarar för insatser enligt LSS, SoL, inom socialpsykiatri samt hälso- och sjukvård till nämndens målgrupper. I nämndens ansvar ingår till exempel även anhörigstöd och organisationsstöd. Funktionsstödsnämndens målgrupper innefattar Malmöbor i alla åldrar med unika och föränderliga förutsättningar och ofta med livslångt behov av insatser. Nämndens uppdrag är komplext och brett och stödbehovet kan variera mycket mellan verksamheter och brukare.

Många Malmöbor har ett stödbehov som kan kopplas till ansvarsområden hos olika nämnder. Detta förutsätter en helhetssyn genom fördjupad samverkan mellan stadens förvaltningar och med regionen, civilsamhället samt med andra aktörer. Nämnden vill därför understryka att det är en förutsättning att målgruppernas behov integreras i stadens prioriteringar och satsningar såsom arbetet med hållbar lokal utveckling.

Funktionsstödsnämnden lyfter i nedanstående avsnitt ett par exempel på processer som är relevanta inom arbetet med hållbar lokal utveckling och kraftsamlande insatser, processer där samverkan med andra förvaltningar och aktörer inom det lokala sammanhanget är avgörande.

En ökad samordning är centralt för att stärka de **förebyggande och tidiga insatserna** för barn och unga. Det finns ett fortsatt behov av att utveckla förvaltningens förebyggande arbete, det är därför av stor vikt att arbetet kring barn och unga fortsatt fördjupas i relation till andra aktörer. Arbete sker bland annat genom en förstärkt samordning med skola, socialtjänst, regionens verksamheter och civilsamhälle. Särskilt för de barn och familjer inom nämndens målgrupper som lever med en omfattande social problematik är förstärkt samordning av lokala aktörer såsom skola och polis centralt.

Barn inom nämndens verksamheter saknar ofta positiva sociala sammanhang utanför den närmaste familjen, de saknar ofta vänner och lider av ensamhet och utanförskap i förhållande till jämnåriga. Denna ensamhet skapar en kraftigt ökad sårbarhet för att rekryteras till kriminella miljöer, då barnen och ungdomarna söker sig till gemenskaper där de blir välkomnade och upplever sig få en betydelsefull roll. Funktionsstödsförvaltningen har påbörjat ett arbete med **direkt föräldrastödjande insatser, ökad samordning och satsningar på avlastande insatser** för att skapa en förstärkt kapacitet hos dessa barns föräldrar och därigenom öka möjligheten att förhindra och förebygga rekrytering till kriminella miljöer.

I januari 2023 startade **Sofis konsultationsteam** (socialtjänst och funktionsstöd i samverkan) som fokuserar på komplexa barnärenden. Samarbetet är fokuserat på barnet och dess familj och syftar till att med gemensamma krafter hitta gemensamma helhetslösningar. Teamet fokuserar på att arbeta förebyggande och med barnets bästa och kan ta emot

ärenden för respektive förvaltning samt för de barn som är aktuella för utredningar/insatser i båda förvaltningarna. Sofis Team och behov av ytterligare fördjupad samverkan med bland annat regionen och civilsamhället utvärderas löpande, och satsningen fortsätter under 2024.

Barn och unga med funktionsnedsättning deltar i aktiviteter i lägre utsträckning än barn och unga som inte har funktionsnedsättning. Funktionsstödsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen samverkar för att alla barn och unga i Malmö kan ta del av och vara en del av stadens mötesplatser och verksamheter, oavsett exempelvis funktionsförmåga, ekonomiska förutsättningar eller geografiskt avstånd. Detta görs bland annat genom arbetet inom **”Strategi för ett samordnat arbete med stadens mötesplatser och fritidsgårdar för barn och unga”**. En förstärkt samverkan med civilsamhället är en central del i arbetet.

Socialpsykiatriens **mötesplatser** erbjuder otvungen social samvaro och gemenskap under trygga former och har en avgörande roll för att bryta social isolering. Syftet är också att skapa trygghet inom ett visst geografiskt område genom att medborgarna lär känna varandra, både inom målgruppen och genom att mötesplatsen bjuder in andra boende för att skapa kontakt och gemenskap. För att möta upp Malmöbornas behov, speciellt i utsatta områden, finns det behov av fler lokalt förankrade mötesplatser och utveckling av befintliga. Arbetet pågår exempelvis med att utveckla verksamheten **mötesplats Nydala** och bredda de sociala sammanhangen med närliggande stödfunktioner, bygga broar till sysselsättning och föreningslivet, utöka öppettiderna och tillgänglighetsanpassa delar för att kunna möta fler besökare från målgruppen.

Det finns idag personer i Malmö som inte har resurser att med buss eller på annat sätt ta sig till de ordinarie mötesplatserna. Att utreda möjligheterna för en **ambulerande mötesplats** är ett viktigt steg i att nå målgruppen i närområden som inte kan nås på annat sätt. Under hösten har en pop-up-mötesplats anordnats på Garaget i Malmö vid fyra tillfällen som ett sätt att pröva konceptet.

För att möjliggöra en stad öppen för alla krävs att arbetet med **tillgänglighet och universell utformning** stärks och genomsyrar samtliga nämnders uppdrag och verksamhet, allt från byggprocesser till kultur- och fritidsaktiviteter eller trygghetsskapande insatser. Ett annat exempel är demokratiska processer såsom valdeltagande, där personer med olika funktionsnedsättningar röstar i lägre omfattning än andra. Det är avgörande att tillgänglighet och universell utformning integreras i stadens processer annars riskeras att resultaten av stadens insatser blir mindre inkluderande vilket utestänger Malmöbor. Arbetet med tillgänglighet är och behöver bedrivas tvärsektorielt, vilket bland annat ställer krav på samverkan och samordning mellan relevanta aktörer.

Arbetsmarknaden är generellt svårare att nå för personer med funktionsnedsättningar, oavsett ålder. Att stå utanför arbetslivet, särskilt som ung, innebär en förhöjd risk för en svagare ställning på arbetsmarknaden, ekonomiska problem och att gå miste om erfarenheter och personliga nätverk som kan leda till starkare förankring och förbättrade möjligheter på

arbetsmarknaden. Genom en stärkt samverkan mellan daglig verksamhet och stadens andra förvaltningar, civilsamhället och näringslivet skapas bättre möjligheter och förutsättningar för målgruppen att uppnå jämlika levnadsvillkor, större delaktighet och självständighet samt minskad risk för otrygghet och utanförskap. Det handlar också om att förstärka redan befintliga nätverk, exempelvis näringslivsnätverk, med en större representation där personer med funktionsnedsättning kan få en mer central roll.

Den pågående **samverkan mellan daglig verksamhet och bibliotek, civilsamhälle, MKB och sociala företag** inom näringslivet bidrar till en hållbar stad och lokal utveckling. Samarbetet med förvaltningar och bolag och de andra aktörerna är viktigt i det stadsgemensamma arbetet för ett inkluderande, tryggt och tillgängligt Malmö för alla. Det finns behov av att ytterligare stärka samarbetet mellan stadens förvaltningar och andra aktörer. Att arbetsmarknadsinsatser för personer med funktionsnedsättning genomförs i hela staden är betydelsefullt både för den geografiska spridningen i staden och för att synliggöra verksamheten och förvaltningens insatser i närområdet.

Funktionsstödsnämnden lämnar varje år **ekonomiskt stöd till idéburen sektor** som verkar inom funktionsstöds- och äldreområdet. Stödet är avsett att stödja och stärka organisationen samt att bidra till verksamhet för personer med funktionsnedsättning och äldre. I stödet som ges ingår bland annat insatser som information, förebyggande arbete samt insatser för social gemenskap och delaktighet i samhället. Nämnden anser att Malmö stads riktlinjer och prioriterade områden som reglerar och främjar stöd och samverkan med civilsamhället bör beaktas i arbetet med hållbar lokal utveckling.

Övrigt

Efter inkomna synpunkter från remissinstanserna tas ett slutgiltigt förslag på modell för organisering fram för arbetet med hållbar lokal utveckling och kraftsamlande insatser. I ärendet ser även stadskontoret ett behov av att konsekvensanalyser genomförs i linje med ”Policy för mänskliga rättigheter” och Malmö stads ambitioner kring målen i Agenda 2030. Nämnden instämmer i detta behov, och menar att konsekvensanalyser bör genomföras vid planering av samtliga kommande och framtida insatser inom ramen för hållbar lokal utveckling.

Ordförande

.....
Roko Kursar
.....

Utredare

.....
Helena Paulsson
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]

